

[Gunnar Fog-Petersen.]

skulde være belastet med Forestillinger om, at han ikke kunde bruges til et hvilket som helst Fag eller et hvilket som helst Arbejde. De Unge er ikke selv belastede paa den Maade, det er kun gamle Akademikere, der holder Liv i den Slags Forestillinger. De Unge i vore Dage har slet ikke den Slags Følelser, de gaar ind i alle mulige Virksomheder, i ethvert Arbejde. En anden Sag er, at der kan blive for mange universitetsuddannede, hvis deres Universitetsuddannelse tager Sigte paa at gaa Embedsvejen; men jeg ser ikke, at dette har noget med det Spørgsmaal at gøre, om der skal være et Universitet ogsaa i Aarhus, for det er hverken paa Universitetet eller i Latin-skolen, Udvælgelsen finder Sted, den finder Sted ude i det praktiske Liv, og det er ikke Universitetet, der bestemmer, hvor mange Embedsmænd der er Brug for i et Samfund, det er Regering og Rigsdag, og Universitetsundervisningen maa foregaa uafhængigt af, hvad den lovgivende Forsamling og Administrationen i saa Henseende bestemmer. Men ogsaa en højt udviklet Specialuddannelse for saa mange som muligt paa videnskabelige Højskoler af den ene eller den anden Art er af stor Værdi og nødvendig i et kultiveret Samfund som vort, og naar Befolkningen vokser og Kravene om stadig højere Kultur og mere Indsigt ogsaa vokser, er det nødvendigt, at Højskolerne følger med.

Derfor er det, som jeg allerede har slaaet paa, sikkert praktisk ogsaa at faa en videnskabelig Højskole i Jylland. Jeg kan ganske slutte mig til de Betragtninger, der i saa Henseende blev fremført af Venstres ærede Ordfører, for selv om man fuldt ud anerkender den Betydning, som vort Universitet og de andre Højskoler her i Byen har for hele den aandelige og kulturelle Udvikling i vort Samfund, kan det dog let faa et for ensidigt Præg, et for hovedstadsagtigt Præg, hvis det hele er samlet her. Der er Grund til at tro, at der vil kunne ske en Fornylelse ved, at en Højskole vokser op, saaledes som det nu er begyndt at ske i Aarhus.

Det kan ikke i Dag fastslaaes, hvor mange Penge Staten eller Aarhus By i Fremtiden vil finde det forsvarligt og rigtigt at bevilege til en videre Udvikling af denne Undervisning, men jeg vil gerne gøre et Par Bemærkninger om den Indvending, der er fremkommet fra forskellige Sider om, at Tiderne ikke er til at sætte en saadan Undervisning i Gang.

Jeg tror ikke, der findes et forsvarligt

økonomisk Grundlag for en saadan Betragtning. De Udgifter, det kan være rigtigt og er rigtigt at holde igen med og spare paa i en Konjunkturedgangsperiode, det er de kortvarige Udgifter. Udgifterne til en Højskole af denne Art vil, efterhaanden som den udvikles — hvad jeg vil haabe, at den vil gøre, saa den kan blive en stor, stærk og dygtig Skole —, komme til at hvile som en Byrde paa, eller, om man vil, blive til Fordel — jeg tror nu nok, det vil være en Fordel i det lange Løb for Befolkningen at faa en saadan Højskole — for Slægtled. Den vil trække paa Befolkningens økonomiske Kraft og øge dens økonomiske Kraft baade i gode og i daarlige Tider og i mange Gange gode og daarlige Tider. Derfor er det ganske uden Betydning for Sagens reelle Indhold, om der begyndes i en nedad-gaaende Konjunkturbølge eller i en opad-gaaende Konjunkturbølge, eller mens der maaske er Stilstand mellem to Bølger; thi Skolen skal leve i lange Tider, naar den først er gennemført.

Endelig vil jeg i samme Forbindelse pege paa, at det Fænomen, vi kalder „daarlige Tider“, altid kun er gældende for en vis Del af Befolkningen. Der er navnlig en Del af Befolkningen, for hvilken det ikke betyder noget og aldrig har betydet noget; det er den unge Slægt, som skal rykke frem. Den har aldrig daarlige Tider; for de Tider, den vil komme til at virke i, eksisterer ikke nu, de kommer først senere hen. Og det økonomiske Spørgsmaal ved denne Skole, Spørgsmaalet om, hvor meget den kommer til at koste, vil først blive virkelig brændende og aktuelt i en Tid, hvor en anden Slægt er rykket ind end den, vi har nu, og hvor højst sandsynligt Konjunkturerne er ganske andre.

Lovforslaget er let at overse og foreløbig meget begrænset, og det bør vedtages i denne Samling. Jeg anbefaler det høje Ting at vedtage det, som det foreligger for os, inden denne Rigsdagssamling slutter.

Undervisningsministeren (Borgbjerg):

Maa jeg begynde med en Undskyldning for, at jeg ikke har kunnet overvære hele denne Forhandling, idet Finanslovforslaget er til tredie Behandling i Folketinget, og jeg maatte være der under Behandlingen af Undervisningsministeriets Budget. Af den Grund har jeg desværre ikke hørt andre Taler fuldt ud end den ærede sidste Taler; men min Kollega Justitsministeren traadte i mit Sted herovre og har gjort enkelte Optegnelser.

Jeg har forstaaet, at Stillingen er den